

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบของพยาบาล
ในหน่วยบริการปฐมภูมิเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบของพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

FACTORS RELATED TO TOBACCO CONTROL ACTIVITIES OF COMMUNITY HEALTH NURSES IN THE NORTH – EASTERN THAILAND

เสาวนีย์ เสริฐวิษา 5237527 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุรินทร กลัมพากร, Ph.D.(NURSING); สุณีย์ ละกำป็น, กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร); ทศนีย์ รวีวรกุล, ปร.ด.(การพยาบาล)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบของพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในหน่วยบริการปฐมภูมิในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 580 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และได้รับการตอบกลับ 351 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 60.5 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา สถิติ t- test สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบโดยรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 52.7 ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าเมื่อระดับการศึกษาต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 4.3, p < 0.05$) อายุ ประสบการณ์การทำงาน การรับรู้แรงจูงใจในการทำงาน การรับรู้ปัจจัยสถานการณ์ (ด้านสิ่งแวดล้อม และองค์กรทางสังคม) ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบเชิงบวกทั้งหมด ($r = 0.20, 0.19, 0.50$ และ 0.58 ตามลำดับ, $p < 0.01$) ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุขั้นตอน พบว่าแรงจูงใจ ประสบการณ์การทำงาน วิธีการทำงาน นโยบายของหน่วยงาน การอบรม ระดับการศึกษา และรูปแบบเครื่องมือเครื่องใช้ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบของพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิ เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) และสามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานในการควบคุมการบริโภคยาสูบได้ร้อยละ 53.6 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานเพื่อการควบคุมการบริโภคยาสูบของพยาบาล ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบายในหน่วยงานให้ชัดเจนเหมาะสม สร้างแรงจูงใจในการทำงาน รวมไปถึงส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ และทักษะต่างๆ เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบเพื่อประสิทธิภาพในการควบคุมการบริโภคยาสูบต่อไป

คำสำคัญ : การควบคุมการบริโภคยาสูบ / พยาบาลชุมชน/ หน่วยบริการปฐมภูมิ

FACTORS RELATED TO TOBACCO CONTROL ACTIVITIES OF COMMUNITY HEALTH NURSES IN THE NORTH – EASTERN THAILAND

SAOWANEE SERTWICHA 5237527 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SURINTORN KALAMPAKORN, Ph.D. (NURSING), SUNEE LAGAMPAN, Ed.D. (CURRICULUM RESEARCH AND DEVELOPMENT), TASSANEE RAWIWORRAKUL, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

The objective of this study was to examine factors related to tobacco control activities of community health nurses in the North –eastern Thailand. A self – administered questionnaire was mailed to 580 primary health care centers for data collection and 351 registered nurses responded (60.5%). Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression analysis.

Results showed that half of the samples had performed tobacco control activities in their primary care services at a high level (52.7%). Community health nurses with different educational level had different mean score of tobacco control activities ($t = 4.3, p\text{-value} < 0.01$). Age, work experience, motivation, and situational factors were significantly related to the tobacco control activities ($r = 0.20, 0.19, 0.50$ and $0.58, p < 0.01$). Motivation, work experience, method of work, policy of the organization, training, education, and design of work equipment could altogether predict 53.6 % of variance in the tobacco control activities of nurses in primary care units ($p\text{-value} < 0.01$).

It is suggested that public health administrators should also establish the policy related to tobacco control activities, motivate nurses to work as well as support the development of skills and knowledge related to tobacco control. Findings from this study could be used to further improve tobacco control activities of nurses at the community level.

**KEY WORDS : TOBACCO CONTROL/ COMMUNITY HEALTH NURSES /
PRIMARY CARE UNIT**

147 pages